

Landsretten ikke har ment at kunne tage Hensyn til denne Godkendelse, men har maattet indrømme, at der var forskellige Mangler, svære Mangler. Men Husmanden skulde altsaa nu betale 1 215 Kr. og desuden 300 Kr. i Sagsomkostninger, saaledes at han stadig blev oppe paa ca. 1 500 Kr. Han appellerede Dommen til Højesteret, og i den af Højesteret den 9. Februar 1927 afsagte Dom hedder det: „Efter de foreliggende, til Dels efter Dommens“ — altsaa Landsretsdommens — „Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det anses for godtgjort, at Bygningerne straks efter Opførelsen har lidt af væsentlige Mangler, og at navnlig Fundamenterne til Bygningerne har været uforsvarligt udført. Idet nu den Appellanten herefter tilkommende Erstatning, som Sagen foreligger oplyst, ikke skønnes at kunne sættes højere end til det Beløb, som Appellanten erkender at skyldte de Indstævnte, vil Parterne være at frifinde for hinandens Tiltale“; Sagens Omkostninger paalagdes det offentlige. Det vil altsaa sige, at nu blev Husmanden fuldkommen frikendt baade for de 400 Kr., som Landsretten havde nedsat Beløbet med, men ogsaa for de 1 515 Kr., som han ved Landsretten var dømt til at betale; det vil altsaa sige, op imod et Par Tusind Kroner faar denne Husmand efter lang og møjsommelig Kamp tilkendt, men uden den tilstrækkelige Støtte fra dem, der skulde være Statens, og forhaabentlig ogsaa Husmændenes, Støtte i saadanne Sager. Jeg ser, at Anton Dalum Gang efter Gang bevidner i Retten, at naar Huset fejler noget, er det, fordi det ikke er blevet passet og vedligeholdt; jeg beder heroverfor ærede Medlemmer lægge Mærke til, hvad Skønsmændene har sagt, og hvad Højesteret har sagt. Men Husmanden har stadig et Hus, som er 5 000 Kr. ringere i Værdi, end han har Krav paa. Nu er det, jeg gerne vil spørge den højtærede Landbrugsminister, om sligt ikke bør forhindres. Thi uden at jeg er sagkyndig i Spørgsmaal om Jordudstykning, har jeg jo som Bygningshaandværker adskilligt Kendskab til de Ting, der her tales om, og jeg kan ikke se rettere end, at det af samtlige Sagens Akter fremgaar, at dette Hus — der er ogsaa andre, men nu taler jeg kun om dette — er fuldkommen uforsvarligt opført, og at det er ganske ubegribeligt, at Amtskommissionen har kunnet godkende et saadant Hus. Jeg spørger da Ministeren: Bør det ikke forhindres, at der handles med Gaardslagterne, om jeg saa maa sige, paa den Maade, at de skal have en bestemt Pris for Jorden, men at der i denne Pris er indbefat-

tet, at de skal levere Husene ogsaa? Jeg tror ifølge den Erfaring, jeg har gjort, at det er et fuldkommen urimeligt og forkert Forhold. Det bør ikke være saadan, at de skal levere Huset. Der staar nok saa nonchalant, at det skal naturligvis være af godt Materiale. Saadanne Husmænd er jo fuldkommen ude at svømme, og i det hele taget tror jeg, at det, at der handles paa den Maade, kan give Anledning til — hvis det ikke allerede har gjort det — Forhold, som ikke bør tolereres, og det mener jeg, at Amtskommissionerne ikke bør indlade sig paa, eller, rettere sagt, jeg mener, at man bør komme bort fra denne Maade at sælge Husmandsbrug paa — jeg ved ikke, om Ministeren kan forhindre det, men det haaber jeg.

Endelig vil jeg spørge, hvad den højtærede Landbrugsminister vil foretage sig overfor Amtskommissionens Formand, thi selv om det ikke er Formanden personlig, det her drejer sig om, maa jeg vel gaa ud fra, at det er Formanden, som hæfter for Amtskommissionens Beslutninger og alle dens Handlinger. Jeg vil derfor spørge den højtærede Landbrugsminister, om han ikke har tænkt, at Amtskommissionens Formand maa have Ansvar for det, der her er sket, hvad jeg mener, han bør have, og hvorledes Ministeren kan tænke sig at skride ind overfor dette Forhold.

Der kommer jo mange Husmænd til mig ogsaa; trods det, at jeg er valgt i en Bykreds, kommer jeg nemlig ogsaa paa Landet lige saa vel som andre ærede Medlemmer, og jeg har desværre i de senere Aar, navnlig ovre paa min Kant i Randers, Aalborg og Viborg Amter, gentagne Gange hørt paa Husmændenes Klager over Amtskommissionerne. Man paastaar rent ud fra disse Husmænds Side, at Statens Tillidsmænd, som de ogsaa mente at kunne anse for deres Tillidsmænd, i adskillige Tilfælde optræder som det modsatte, og at man maa faa det Indtryk, at de snarere optræder som Sælgernes trofaste Haandlangere. Jeg tør ikke gøre disse Udtalelser til mine, det savner jeg Grundlag, personlig Erfaring, for; men jeg nævner, at det er en ganske almindelig udbredt Opfattelse; og jeg gaar ud fra, at man maa gaa imod den Slags Opfattelser, hvad enten de nu vil vise sig i visse Tilfælde ikke at være helt rigtige eller ej, derved, at man viser større Agtpaagivenhed overfor Amtskommissionernes Arbejde. Jeg spørger endvidere den højtærede Landbrugsminister: Hvis en Amtskommissionsformand i Viborg Amt har godkendt en Bygning paa et Stats-husmandsbrug uden at have set det, og i alt